

„În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele“

Livu Rebreanu

CUIBUL VISURILOR

Director fondator: SEVER URSA

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CONSILIUL LOCAL MAIERU

ANUL XXVIII Nr. 5 (159) *** SEPTEMBRIE 2024 *** 8 PAGINI ***

Istorie măiereană

„Ca să ni se veșnicească neamul...“

În volumul „Almanahul educației dedicat părinților – 1978”, almanah avându-l ca redactor-șef pe George Ciudan, carte ce era tipărită de Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”, găsim la paginile 114-115 un interesant articol cu titlul „Ca să ni se veșnicească neamul...”, realizat chiar de redactorul-șef al acestei reviste, venit pe meleagurile noastre în anul 1978 pentru a realiza un reportaj despre comuna Maieru și locuitorii acesteia.

Redăm mai jos articolul, precum și fotografia care îl însoțește.

Aici, la Maieru din Bistrița-Năsăud, frumusețea locurilor e coborâta din mit și legendă. Aici, la Maieru, bărbații, bine legați și chipeși, troznesc de sănătate. Aici, la Maieru, femeile, deși nu se duc la cosmetică, deși au zeci (rețineți: zeci de copii), rămân tinere și frumoase și la 50 de ani. Aici, în această străveche așezare românească, oamenii de când se știu, au trei meserii: cioplitori de piatră, tăietori la pădure și părinți. Da, am zis bine: părinți. Meseria aceasta de părinți, îmi spune Anca Crețu (67 ani) care a avut 11 copii, dintre care 10 trăiesc, nu știu dacă este cea mai grea, dar pot să zic cu mâna pe inimă: e cea mai frumoasă și cea mai sfântă. La Maieru, oamenii se căsătoresc tineri. Nunțile se țin lanț. Divorțurile sunt cazuri extrem de rare. Aici, la Maieru, oamenii se iubesc toată viața, dar mai cu seamă sâmbăta și duminică, atunci când vin de la cariere și de la pădure.

M-am întâmpnat la Maieru într-o luni și mi-a fost cu neputință să găsesc un bărbat în puterea vârstei (afară de cadrele didactice) care să-mi fie interlocutor. Fapt pentru care am vrut să-mi intitulez reportajul „Comuna fără bărbați”. N-ar fi fost un titlu nepublicabil, dar nu era adevărat. Anul trecut a plecat spre tărâmul tăcerii un om vârstnic (82 ani), Vîrtic Solovăstru. Omul acesta, îmi spun interlocutorii mei, dascălii din Maieru, obișnuia să spună vizitatorilor comunei: „Apoi

noi, dragă domnule sau dragă tovarășe, avem un legământ lăsat de bunii și străbunii noștri: să facem prunci mulți și sănătoși. Că românul de aia a venit pe lume: să lucre pământul, să fie pâinea cât roata carului, să poarte cu biruință și steagul și arma. Apoi noi, dragă domnule, ne place să fim mulți la cină, și să-ți mai spun eu dumitale o vorbă pe care te-aș ruga să nu o uiți: am făcut copii mulți ca să ni se veșnicească neamul”. Dacă astfel gândesc locuitorii acestei comune, atunci nu trebuie să surprindă pe nimeni faptul că la Maieru sunt peste 100 de mame eroine, că sunt numeroase casele cu 7, 9, 12 copii și că, deocamdată, cele 11 grădinițe par a fi neîndestulătoare.

Se spune, de regulă, că bărbatul e capul familiei. La Maieru, altminteri stau lucrurile: capul familiei e femeia, e mama. Ea și-a dobândit, aici, încă din vremuri străvechi, nu printr-o anume lege (din nefericire vechile orânduiri nu s-au gândit la o asemenea lege), ci prin firescul și legitimitatea vieții, un statut nobil: acela de a fi primul dascăl, primul educator al copiilor. Stau de vorbă cu Reghina Croitoru, femeie de 42 de ani. Are 8 copii, între 3 și 22 de ani: „Acuma, cu legile noastre noi, să tot faci copii. Fie sănătos și fericit cine le-a făcut. Dacă avem asemenea legi, atunci eu zic să vină berzele în toate casele din România.

Sunt edificatoare pentru cititori și câteva cifre. Din 1965 și până acum au plecat din Maieru, spre alte localități, și alte profesii, 1500 de tineri și tinere. Splendid. Altceva; din cei 6500 de locuitori ai comunei, peste 2000 reprezintă generația tânără, între 1-18 ani. Excelent. Încă ceva: cele 70 de cadre didactice lucrează ca într-un combinat, în două schimburi, de dimineață până seara. De ce? Pentru simplul motiv că dascălii au sub privegherea lor 1500 de elevi. Motiv pentru care m-a încercat un dublu sentiment: de bucurie și de tristețe. La Maieru berzele au venit în fiecare casă, în alte case însă din alte așezări rurale ele au întârziat să sosească.

La Maieru oamenii au cultul familiei, cultul hărniciei și cultul istoriei. Dascălii de aici, mai toți localnici, sunt legați de comună, de oameni, cu fire de diamant. Sever Ursa, profesor de limba română, om de cultură enciclopedică, este în animator cultural de excepție. El este ghidul meu la muzeul sătesc din Maieru. Peste 3000 de exponate, din secolul al XIII-lea, când ciuma și năvălirile barbare au făcut pe aici ravagii, până în zilele noastre libere și luminoase,

(continuare în pag. 2)

A consemnat
Viorel-Daniel PARTENE

Reper

Măiereanul Lazăr Avram, prof. univ. dr. la Universitatea de Petrol și Gaze din Ploiești a primit titlul de Profesor Emerit

În 27 iunie 2024, profesorului univ. dr. Lazăr Avram i s-a conferit titlul onorific de Profesor Emerit în semn de omagiu adus personalității sale, care, cu dăruire și înțelepciune, a contribuit la prestigiul U. P. G. din Ploiești, unde este și decan, în domeniul educației universitare și cercetării științifice. În cuvântul de mulțumire se arată că acest titlu se acordă, fiindcă „a contribuit neîncetat la formarea a numeroase promoții de ingineri care, ulterior absolvirii, au lucrat în domenii de mare responsabilitate din țară și de peste hotare”. De asemenea, „a reușit să identifice de fiecare dată un echilibru necesar în relațiile personale și profesionale cu întregul corp didactic al Universității”; activitatea sa didactică universitară, academică și de cercetare științifică se caracterizează prin sârguință, înțelepciune, devotament, rigurozitate și rafinament intelectual, toate puse în slujba Facultății de Ingineria Petrolului și Gazelor. Această diplomă este un

(continuare în pag. 2)

Icu CRĂCIUN

Istorie măiereană**„Ca să ni se veșnicească neamul...”***(continuare din pag. 1)*

vorbesc cu tăria documentului de netăgăduit despre suferințele și izbânzile neamului românesc. M-au impresionat exponatele privind vechimea noastră pe aceste meleaguri, argumentele de îndelungată continuitate românească, exponatele privitoare la datinile agrare (ieșitul plugului întâiu, cinstirea primului plugar, cununa etc.) și câteva documente-unicate, pe care nu le are nici Muzeul literaturii din București, referitoare la viața și opera lui Liviu Rebreanu care și-a zburdălnicit primii ani ai prunciei și a învățat să scrie și să citească aici, la Maieru. Am aflat de la colegii acestui ferment al vieții culturale din Maieru, că muzeul sătesc este opera profesorului Sever Ursu. Dânsul însă cu o modestie proverbială mi-a spus: „Nu-i adevărat. Muzeul este opera elevilor și părinților lor”.

Spre ceasul prânzului m-am dus în curtea școlii. Sutele de elevi care erau în pauză se

zbenguiau în lumina soarelui și a unui vânt ce avea parfum de brad, de sânziene și de margarete. Privindu-i mi-am amintit de vorbele lui Vîrtic Solovăstru: „Ca să ni se veșnicească neamul...” Splendide cuvinte. Omul acesta n-a fost nici filozof, nici sociolog. Toată viața a tăiat lemne în pădure. A tăiat lemne și a făcut copii. Ce-am spus mai sus? Am spus că Vîrtic Solovăstru n-a fost nici filozof, nici sociolog. Am greșit. Vă rog să mă iertați. Omul acesta, simplu și măreț ca o pădure, a fost un înțelept. Și tatăl meu, deși a avut numai șase clase primare și nu a avut după ce bea apă, a făcut trei copii. A fost destul de înțelept. Cel ce a scris reportajul de față nu vrea să facă pe lupul moralist, dar regretă că a adus pe lume numai un copil. Dar ce folos? La vârsta când viața este o toamnă târzie, bătută de brume, înțelepciunea îți aduce puține bucurii.

A consemnat

Viorel-Daniel PARTENECartea**LAZĂR AVRAM – a intrat în rândul epigrafiștilor**

Profesorul universitar doctor inginer Lazăr Avram (născut 16.05.1955, comuna Maieru, județul Bistrița-Năsăud), este profesor la Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești (decanul Facultății de Ingineria Petrolului și Gazelor), profesor invitat al Universității Blaise-Pascal din Clermont-Ferand (Franța), membru titular al Academiei de Științe Tehnice din România (ASTR), membru al Uniunii Scriitorilor din România (USRo).

Ca inginer, a elaborat, în calitate de autor sau coautor, 32 de cursuri de specialitate și peste 250 de articole și lucrări prezentate în reviste de prestigiu ori în cadrul unor sesiuni de comunicări științifice și internaționale. Deține șapte diplome de merit și cinci brevete de invenție în domeniul său de activitate (foraje speciale și foraj marin, tehnologia forării sondelor, managementul forajelor etc.) A participat la realizarea a peste 80 de contracte de cercetare științifică, cu întreprinderi de profil din țară și din străinătate (la peste 50 din ele a fost director științific) ș. a.

Ca poet, a publicat patru volume de versuri, ca eseist, trei volume de memorialistică, iar, mai nou, ca epigramist, a publicat un volum de epigrame (*Epigrame viole(n)te în 927 de cartușe*, Editura Karta-Grafic, Ploiești, 2019) – toate primite favorabil de critica literară. Volumele de versuri au fost recenzate în presa literară de Al. Cistelean, Ion Davideanu, I. A. Brumar, Ion Bălu, M. Ghiță Mateucă, Viorel Mureșan, Victor Sterom, Mariana Criș, Dan Silviu Boerescu, Mihaela Cojocaru, Iacob Naroș, George Lisandru, Menuț Maximilian, Nicolae Felecan, Mona Mamulea, Stelian Stan, Aurel Podaru, Ioan Vintilă Fintîș, Dumitru Micu, Cleopatra Lorințiu ș. a. A fost distins cu Premiul revistei *Sinteze*, din partea USRo – Grupul de la Ploiești, „Diploma de onoare a „Societății Scriitorilor C. Negri”, „Diploma de merit” – Astra, Desp. Năsăud, „Diploma Opera Omnia” a Concursului de epigrame „Romeo și Julieta la Mizil” etc. Primul volum de epigrame se bucură de prefața lui Mircea Coloșenco, intitulată *Catrene critice și caritabile*, din care cităm doar câteva rânduri: „D-l Lazăr Avram provine din atare etnos național, care nu s-a rupt de cultura poporană, devenind *homo universitaris*, ci dimpotrivă, și-a dat măsura proprie, atât tehnico-științei, cât și artei literare.”

Recenta apariție, , Editura AGIR, colecția „Ingineri scriitori”, București, 2021 este prefăcută de George Corbu și se intitulează „Încă o voce în marele cor al epigrafiștilor. Inginerul Lazăr Avram.” Despre prefăcutor știm că este președintele

epigrafiștilor români (EEpR) din 1995, precum și directorul revistei „Epigrama”, Are peste 25 de volume de poezie, istorie literară, traduceri, urbigrame, autor al unei „Antologii a epigramei românești” din 2007 sau „Epigrame cu și despre femei”, 2010. Așadar, o persoană în temă care nu suportă mediocritatea, ca de altfel, toți epigrafiștii.

Cartea este structurată pe mai multe capitole mari, primul se intitulează:

Reale și virtuale – Cele 292 de catrene se

preocupă de aceleași teme majore ca și în primul volum: Viața politică, corupție, năravuri vechi și noi; Petroliști și petrolisme; Viața sentimentală, femeia; Cartea, cuvântul și poezia; vicii; familia, Limbă, limbaj; Erotism ș. a.

Să exemplificăm din fiecare direcție cu câte două-trei catrene:

Viața politică:*Atitudine intransigentă* (46)

„Ca dreptatea s-o disjungă,
Judele ținti spre burtă:

Măsura a fost prea lungă,
Fustița a fost prea scurtă!”;

Vorba unuia la un proces (33)

„Dacă voi, ca magistrați,
nu puteți pe derbedei,
La răcoare să-i băgați,
O s-o tragem noi cu ei...”

Femeia:*Inducere în eroare* (3)

„Vremea și femeia, iată,
Ce purtare de tirani!
Te îmbată, te dezbată
Și te lasă fără bani!”;

Undeva la țară (286)

„Zis-au unii pețitori
Că-i cam scundă și cam grasă,
Însă fini cunoscători
Au spus clar, că fata-i
groasă...”

Cartea, epigrama:*Pe marginea unei cărți* (10)

„Fiind prăpastia adâncă
Stupidă și necită,ă,
Pentru el rămâne încă
O lucrare inedită.”;

Pură constatare (72)

„Dacă fata e docilă
Și feciorul e plâpând
Epigrama e virilă,
Autorul e flămând...”

La un târg de carte (121)Reper**Măiereanul Lazăr Avram,
prof. univ. dr. la Universitatea de
Petrol și Gaze din Ploiești a
primit titlul de Profesor Emerit***(continuare din pag. 1)*

semn de recunoaștere și apreciere pentru devotamentul și excelența în educație, Lazăr Avram fiind un adevărat „far de inspirație și un exemplu de profesionalism pentru întreaga activitate”.

De-a lungul carierei sale universitare, el a îmbinat bogata și valoroasa experiență inginerească din producție cu exigențele învățământului ploieștean.

Menționăm că universitarul Lazăr Avram este Cetățean de Onoare al comunei Maieru și membru al Uniunii Scriitorilor din România, secțiunea poezie, din București.

Măiereni și corpul didactic al școlii măiereane vă felicită și vă urează D-voastră și familiei multă sănătate și multe bucurii.

Icu CRĂCIUN

„Lume, public, editori
Și în vervă, scriitorii;
Însă buni cumpărători
Par a fi doar autorii...”

Familie:*Pecuniară en famille* (14)

„Zise soața rar, tăcut
Când văzu că-i bosumflat:
Treaba ta cum i-ai făcut,
Treaba mea cum i-am spălat!”;

Antagonisme (24)

„Zise socru-mic,
Ațățat de socrul mare.
Nici feciorul tău nu-i mic,
nici fătucă mea nu-i mare!”

Erotism:*Incongruență erotică* (35)

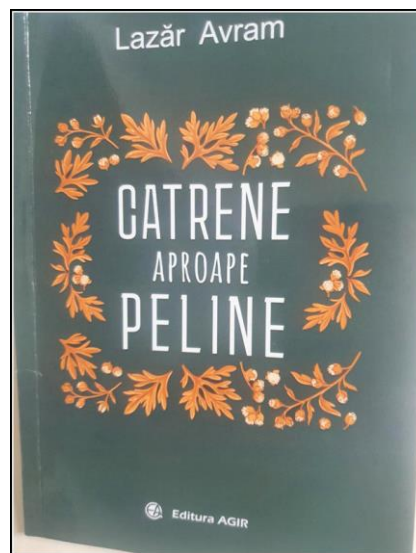
„Zici că fata cu caimacul
N-a sclipit în toate cele?
Hm! Nocturna și coniacul,
n-au avut destule stele...”;

Cu dedesubturi (88)

„Tu, nepotrivity, el, incompatibil –
decretă un jude la despărțire!
Singular, nașul mare s-amuza teribil,
știind recordul finei la trup și-nmulțire...”

Amor:*Iubirea intimă* (98)

„În roman și poezie
Pare-ocultă și vetustă,

*(continuare în pag. 3)***Iacob NAROȘ**

Cartea

LAZĂR AVRAM – a intrat în rândul epigrafiștilor

(continuare din pag. 2)

Deși toată lumea știe
Că secretu-i e sub fustă...”

În principiu (147)

„Dincolo de orice doctrină,
iubirea, cea imediată,
Poate fi pe-o rogojină
dacă ușa-i încuiată.”

Vicii:

Dincolo de platitudine (113)

„Cel mai sănătos deces
(Alcoolicii o spun!)
E-n palinca în exces
și mahorca de tutun.”

Poezia:

După un recital de poezie (143)

„Fiind așa plăcută-n glas
Și-atât de convingătoare,
Vă spun sincer c-am rămas
Cu mintea la autoare...”

Actuală (209)

„Liric. Epic. Zâmbet. Dramă...
Cu un stil așa pestriț,
Până și în epigramă
se consumă șnaps și șpriț...”

De-ale epigramei (227)

„Vrea-o-aș vin de Bohotin,
Vrea-o-aș jupă ungurească,
Vrea-o-aș forță de pelin
ca să-nțep și să-mi tihnească!”

Din cele 196 de catrene cuprinse în cel de-al
doilea capitol intitulat „Din țintă în țintă” amintim
câteva:

Răspuns (294)

„Ți-am citit cam într-o lună,
Cartea cu rigori înalte:
Introducerea e bună,
proaste sunt doar alelalte...”

Pe marginea unei cărți (300)

„Am găsit citindu-ți cartea,
Idei noi, originale,

Dar te-ntreb, feri-le-ar moartea!:

- Câte-s de-ale dumitale?”

La o lansare recentă de carte (387)

„Cartea-ți scrisă cu temei
A atras mulțimea-n clinici:
În prezidiu am fost trei,
Spectatori, în jur de cinci...”

Don Scridon, Sângeorz-Băi (422)

„Glume, farse, haz, taifas...
Între ghimpe și dicton,
Cel mai strașnic a rămas
Incisivul don Scridon...”

Politicamente, vorbind – din acest al treilea
capitol amintim alte câteva:

Azi, tranziția... (458)

„Azi, tranziția la noi
Are mersul ferm, de țoapă.
Se ferește de noroi
dar dă bușilea în groapă...”

Politicienilor nesimțiți (484)

„Ca să simtă și să geamă,
Trebuie ciunțiți pe viu,
Cu lamă de epigramă
Și tăiș de bisturiu...”

Tot românească (571)

„Când e vorba de ranchiună
Între teafăr și dement,
Dai dreptatea pe minciună
și o treci prin parlament.”

Petrolști și petrolisme

Unei familii de geologi (590)

„În lupta cu labirintul
(Explorând cu ochii minții!)
El a prețuit argintul,
ea a adorat arginții...”

*Oful profesorilor în perioada stării de
urgență* (647)

„Transmit fără vorbă multă
Cursul lor on-line, prudent,
Că nu știu cine-i ascută:
SRI, agent, student?”

În fine, ultimul capitol, **Amurgind,**
amurgind... din care am selectat câteva catrene:

Mai târziu ori mai devreme... (654)

„Mai târziu ori mai devreme
Nu rămâi, din epigrame,
Nici nemuritor de vreme,
nici nemuritor de foame...”

Paradox (655)

„Ghimpele din epigramă
Chiar obraznic poa să placă,
Dacă bagi bine de seamă
Cine, când și cum înțeapă!”

Când urcușul e-o poveste... (705)

„Când urcușul e-o poveste
(Simplă tragere de sfori),
Cea mai mare dramă este
Să nu știi să te scobori...”

La un medic primar în cardiologie (730)

„Ce vârstă ai, ești cardiac
M-apropii de prefixul opt,
Am mari dureri, ce să mă fac?
Te bucură că nu ești mort!”

La amurg (741)

„De mână cu iubirea și tandrețea
prin umbra tare-a crengilor de nuci,
Ce-aș mai snopi-n bătaie tinerețea
când trece ca nebuna prin răscruți!”

Viața însăși... (742)

„Viața însăși în amurg,
Dincolo de haz și dramă,
E bătuta unui murg
deghizat în epigramă...”

Așadar, o nouă fațetă artistică a lui Lazăr
Avram, ne-am oprit cu întârziere, la personalitatea
sa multiplă și din respect pentru recunoașterea lui
recentă, ca PROFESOR EMERIT, cu alte cuvinte,
fiind pentru măiereni, pentru CUIBUL
VISURILOR, omul anului.

Iacob NAROS

Profil

**Măiereanca Victoria Bolfă,
profesor dr. de teologie la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Cluj-Napoca**

Cunoscută în comunitățile greco-
catolice (și nu numai) sub numele de maica
Veridiana, Superioară Provincială a Surorilor
Baziliene, Victoria Bolfă este, la rândul ei,
„produsul” școlii măierene și al Colegiului
„George Coșbuc” din Năsăud (doar în clasa
aXII-a s-a transferat la Liceul Teoretic „Julia
Hașdeu” din Lugoj).

În anul 2000, a absolvit Facultatea de
Teologie Greco-Catolică din cadrul Universității
„Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, iar în anul
2003 masteratul în Arheologie creștină la aceeași
facultate. În 2005, a obținut atestatul de
competență profesională. În 2008, a obținut
doctoratul în Teologie la Universitatea din
București, Facultatea de Teologie Romano-
Catolică. De-a lungul vieții a dovedit că are
aptitudini de coordonare și organizare a
activităților de formare permanentă sau cu ocazia
diferitelor evenimente.

Încă din perioada studenției, dar și după
absolvirea facultății, a participat la diferite
simpozioane și congrese naționale ori
internaționale (la Roma sau Bruxelles) cu
prelegeri și comunicări, apreciate de participanți.

Este autoarea mai multor cărți, din care
amintim câteva, în ordinea apariției: „Curaj și

jertfă. Femei în lumina crucii” (2004), „Istoria
Surorilor din Ordinul Sfântul Vasile cel Mare din
România. Fondarea și perioada
de persecuție comunistă. 1946-
1989” (2007), „An Overview of
the History of the Sisters of St.
Basil the Great in Romania.
Foundations and Time of
Persecution 1948-1989” (2007),
„Rolul femeii în Biserică. De la
diaconesele antice, la diaconia
femeii de astăzi” (2010),
„Monseniorul Dumitru
Sălăgean. Preot mărturisitor,
vicar general al episcopiei
Greco-Catolice de Lugoj și
prelat papal” (2018), „Surorile
Baziliene din România,
Provincia *Inima neprihănită a
Sfintei Fecioara Maria* – 75 de
ani de istorie și mărturie” (ediție
bilingvă română-engleză, 2023) etc.

Unele studii i-au apărut în volume
colective din Italia și România. Are o serie de
articole științifice publicate în revista „Studia
Universitas Babeș-Bolyai Theologia Catholica”
și revista electronică „Credința noastră”, legate

de „Ordine și Congregații în Biserica Catolică”.
De asemenea, a editat volumul „Sfântul Vasile
cel Mare, Teologie și
monahism” (2009), iar în
calitate de editor coordonator :

„Ion Ploscaru, Cruci de Gratii.
Versuri din perioada detenției
în lectura autorului (CD, 2008)
și „Ion Ploscaru. Gratii
mușcând din cer. Versificări
biblice din perioada detenției
în lectura autorului” (CD,
2008).

Cu maica Veridiana
(Victoria Bolfă), Maiera a atins
numărul 29 de personalități cu
doctorate luate în România și
străinătate, înainte de 1989 și
după acest an, câțiva trecuți la
cele veșnice. La această listă
trebuie adăugată și modesta

noastră măicuță.

Îi dorim multă sănătate și putere de
muncă și ne bucurăm că, oriunde s-ar afla, maica
Veridiana poartă în suflet o bucățică din satul ei
natal, MAIERU.

Icu CRĂCIUN

Profil**Măiereanul Cornel Negrușier, asistent universitar la U.S.A.M.V. Cluj-Napoca**

Perseverent, ambițios, cu bune aptitudini psihopedagogice și manageriale, măiereanul Cornel Negrușier este deținătorul a două diplome de licență din cadrul Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj Napoca, una la Facultatea de Horticultură, specialitatea inginer în Domeniul Silviculturii, și cealaltă la Facultatea de

Agricultură, în Ingineria Mediului; cum este și firesc, în 2011, și-a luat masteratul în Dezvoltare Rurală la aceeași universitate, pentru ca în 2015 să-și ia și doctoratul în domeniul Agronomie. Menționăm că toate aceste calificări le-a obținut urmând cursurile la ZI.

Fiindcă, în 2016, a absolvit și programul postuniversitar de studii psihopedagogice (nivelul I) și cel pentru pregătirea personalului didactic (nivelul II), Cornel Negrușier a ajuns asistent universitar dr. în cadrul Facultății de Agricultură la USAMV, Departamentul Științe Tehnice și Științele Solului, la disciplinele: Geologie, Pedologie, Bonitare cadastrală și Stațiuni forestiere, fiind foarte apreciat de colegi și studenți. Dedicat studiului și cercetării încă din timpul studenției, Cornel a publicat o serie de lucrări științifice în România și străinătate, fie în calitate de autor unic, fie în cea de coautor, majoritatea în limba engleză. Amintim câteva: „Soil Reclamation of Abandoned Mine Lands by Revegetation in North-Western Part of Transylvania”, „Characterisation of Nutritional Potential of Amaranthus sp. Grain Production”, „The Influence of Physical Treatments on Seed Germination and Seeding of Development of Spruce”, „Morphometric characteristics of the

relief as a premise in the pedogenetic process and indirect mapping of soil types in the Anies Hydrographic basin”, „Slope dynamics and the expression of soil erosion from alpine meadows – Rodna Mountains National Park” etc.

Este membru în cadrul Societății de Horticultură și Silvicultură Transilvania, al Societății Naționale Române de Știința Solului și al Societății Europene pentru Conservarea Solului.

Personal, mă bucur că are abilități lingvistice în engleză, franceză și se descurcă și în limba germană. Calitățile sale umane, prioritare, rămân modestia și bunul simț, moștenite de la părinții săi educați, la rândul lor, în același spirit, calități pe care le are, la rândul-i, și fratele său.

De asemenea, țin să subliniez faptul că Negrușier Cornel este capabil să lucreze în medii dinamice și de echipă. Soția sa, Orsi, cum o alintă apropiații, este Șef de Lucrări la U.S.A.M.V., în cadrul Facultății de Horticultură, disciplina Pomicultură.

Dragă Cornel, măierenii și corpul profesoral al școlii noastre se mândresc cu realizările tale și-ți doresc noi succese pe măsura educației de calitate primită în Țara Năsăudului.

Icu CRĂCIUNProfil**Doctorul în economie Laura-Augustina Avram întregeste valorile cu rădăcini măierene**

Joi, 11 iulie 2024, Laura-Augustina Avram și-a susținut teza de doctorat la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Economice, cu tema „Luarea deciziilor în condiții de incertitudine” (domeniul economie).

La cei 32 de ani, Laura-Augustina, fiica Virginiei și al lui Cifor Avram, are o carte de vizită impresionantă. Spunem doar că a absolvit cu rezultate strălucite Colegiul Național „Liviu Rebreanu” din Bistrița, promoția 2011, specializarea Științele Naturii, secția germană, și științele economice din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, după care și-a luat masteratul la aceeași instituție, fiind foarte apreciată de colegi și profesori. De asemenea, este traducător și interpret autorizat de Ministerul Justiției, arondat Curții de Apel din Cluj-Napoca. Recent, a câștigat, prin concurs, un loc la

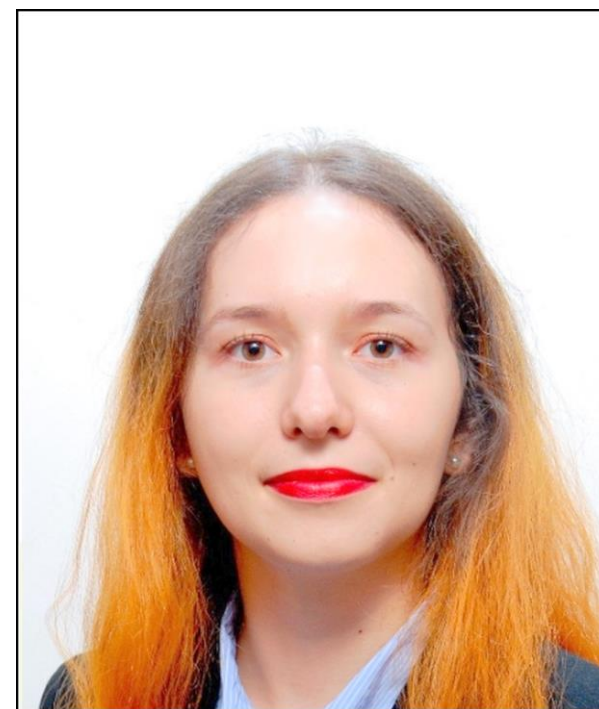
Universitatea din Helsinki (Finlanda), în domeniul cercetării.

Menționăm că tatăl Augustinei, Cifor, este frate cu prof. univ. dr. Lazăr Avram și prof. univ. dr. Grigore Avram, iar zicala „Așchia nu sare departe...” se confirmă încă o dată.

Performanțele sale lingvistice sunt de invidiat; vorbește fluent germana, engleza și spaniola, dar se descurcă bine și la franceză, portugheză și finlandeză.

Ca pasiuni are jocul GO la care a obținut rezultate meritoase: campioană națională de 11 ori și vicecampioană europeană. A participat la mai multe campionate mondiale (de pildă, în Japonia a fost prezentă de 10 ori). Anul acesta, a ocupat locul 2 la Campionatul European de Perechi de GO de la Dubrovnik.

Dragă Augustina, măierenii și corpul didactic de la Maieru te felicită și îți doresc multă sănătate și noi succese în profesia aleasă!

Icu CRĂCIUN**Lista măierenilor cu doctorate luate în România și străinătate**

1. Dr. DAN TOADER ANDRONESI, medicină umană, România
2. Dr. GRIGORE AVRAM, silvicultură, România
3. Dr. LAURA-AUGUSTINA AVRAM, economie, România
4. Dr. LAZĂR AVRAM, petrol și gaze, România
5. Dr. LUCREȚIA AVRAM, medicină umană, România
6. Dr. MIA AVRAM, pedagogie și psihologie, Moldova
7. Dr. LOGIN T. BERENDE, medicină veterinară, România
8. Dr. OVIDIU BINDEA, istorie, România
9. Dr. HORAȚIU BOB+, drept, România
10. Dr. VICTORIA BOLFĂ, teologie, România
11. Dr. ALIN BONTAȘ, filozofie și religie, Germania
12. Dr. SILVIU BORȘ, istorie, România
13. Dr. SILVIA D. CEUCA+, drept, România
14. Dr. EMANUEL COMAN, sociologie, S. U. A.
15. Dr. DOREL HOZA, horticultură, România
16. Dr. MIRCEA ILIEȘIU+, drept, România
17. Dr. SORIN LOGIN+, medicină umană, România
18. Dr. LUCIAN-SÂNDEL MACAVEI, drept, România
19. Dr. DORU-VALER MĂȚI, istorie, România
20. Dr. MIRCEA MUREȘEANU+ (născut în Anieș), geografie, România
21. Dr. CORNEL NEGRUȘIER, agronomie, România

22. Dr. IOAN PARTENE+, litere, Ungaria
23. Dr. TITUS POP (junior), litere, România
24. Dr. AUREL PUI, chimie, România
25. Dr. DAFINA RAȚIU, lingvistică, Franța
26. Dr. IOAN RAȚIU+ (din Anieș), drept, România
27. Dr. VALER SCRIDONESI-CĂLIN, fizică, România
28. Dr. SILVIA TOFANĂ, inginerie și management, România
29. Dr. LAZĂR URECHE+, istorie, România
30. Dr. OVIDIU URSA, litere, România

Doctoranzi

1. Drd. CLAUDIA CANDALE, energetică, România
2. Drd. RUXANDRA VICTORIȚA URSA HĂDĂRĂU, litere, România
3. Drd. ONIȚA VERONICA, fitopatologie, România

(din motive obiective, reînnoim lista din numărul precedent al revistei noastre, cu alte nume care între timp și-au luat doctoratul sau îl urmează)

Icu CRĂCIUN

In memoriam**S-a stins din viață măiereanul Iacob Pui, fost director executiv adjunct la Direcția Agricolă – Cluj**

Familia Palagia și Ioan Pui, din localitatea Maieru, a avut trei băieți: Iacob, Alexandru, (actualmente inginer pensionar) și Constantin (colonel în rezervă), fiecare, având astăzi familia sa.

Iacob, cel mai în vârstă, s-a născut în 18 februarie 1942. A urmat școala elementară în localitatea natală, fiind de fiecare dată premiantul clasei. După absolvirea clasei a VII-a, a intrat, prin concurs, la Liceul din Năsăud, dar, după clasa a VIII-a, din motive financiare, părinții l-au retras și l-au înscris la Școala Profesională din Lechința, care pregătea muncitori în agricultură. După absolvirea acesteia, s-a înscris la Școala Tehnică din Turda, care pregătea elevii în meseria de tehnician veterinar, iar după absolvire, a început să lucreze ca tehnician veterinar la Stațiunea Experimentală Horticolă și Viticolă din Cluj-Napoca, întrucât aici exista și o crescătorie de vaci de rasă. În paralel, s-a înscris la Liceul „Adi-Șincai” din Cluj, pe care l-a absolvit cu rezultate strălucite. Apoi, s-a angajat la Laboratorul Veterinar Regional din Cluj, care își va schimba titulatura în Inspectoratul Sanitar-Veterinar din Cluj. În această perioadă, Iacob Pui s-a înscris la Facultatea de Zootehnie din cadrul Institutului Agronomic din Cluj, pe care o termină ca șef de

promoție, iar cu data de 1 octombrie 1980 să devină inginer principal. În anul 1988 este promovat în funcția de inginer-șef la Întreprinderea de Îmbunătățire și Exploatare a Pajiștilor – Cluj. După evenimentele din 1989, în 1993, această întreprindere este desființată, fiind transferată la Direcția Agricolă, iar aici, Iacob ocupă funcția de inspector de specialitate. În anul 1995, devine șef de serviciu, iar în 2001 este promovat ca director executiv adjunct până în 2005, când s-a pensionat.

De la școala elementară și până la absolvirea facultății, acest om a făcut 21 de ani de instrucție și educație. Înzestrat cu ambiție și perseverență proverbială, Iacob Pui și-a început locul de muncă în cadrul Direcției Agricole din Cluj ca muncitor și s-a pensionat ca director adjunct la aceeași instituție. Ca pensionar, a fost ales președinte al Organizației de Pensionari a județului Cluj și vicepreședinte al Organizației de Pensionari la nivel național.

Oricât de greu i-a fost în viață, a dus cu rigurozitate și exigență, până la capăt, tot ceea ce a început, având mereu încredere în învățătură și dezvoltare morală, dându-se cu totul meseriei sau funcției ocupate, fiind un exemplu de omenie și onestitate, respectat și prețuit de cei care l-au cunoscut. El va rămâne în conștiința măierenilor ca una din personalitățile riguroase, exigente, echilibrate, amabile, un suflet distins care s-a apropiat de oameni cu multă înțelegere și delicatețe. A trecut la cele veșnice în 3 iulie 2024 la Cluj-Napoca, unde a și fost

înmormântat.

Transmit familiei sale îndurerate, d-nei Vița și fiului Paul, gânduri de neuitare pentru Iacob și sincere condoleanțe.

Să-ți fie țărâna ușoară și amintirea veșnică, dragă Iacobe! Bunul Dumnezeu să-ți țină sufletul în Pace și Lumină!

Icu CRĂCIUN

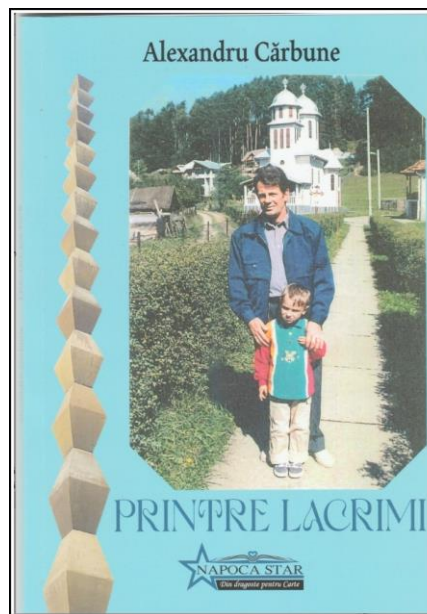
Semnal**„Această carte-i vis și gând,
Un vis târziu rob de dor.”**

Alexandru Cărbune

Cu mulți ani în urmă, consăteanul nostru Alexandru Cărbune, trăitor în orașul-stațiune Sângeorz-Băi, a debutat în revista noastră cu poemul *Mulțumiți-vă și vă bucurați*. Iată că în 2023 a reușit să publice volumul de poezii *Printre lacrimi* la Editura Napoca-Star din Cluj-Napoca, cu un *Argument* semnat de profesoara Ana Berengea, asta după ce a trecut prin cel mai dramatic eveniment din viața sa: pierderea fiului său, Mihai, ajuns la o vârstă prematură. Citindu-i această carte, m-am convins că, într-adevăr, poezia poate fi un balsam de vindecare a celor atrași de „vârtejul rătăcirilor”, fiindcă stările umane se pot defula și exprima în varii moduri în acest spațiu uriaș al gândirii; citez versurile sale

de pe coperta a IV-a: „Nu-i altă culoare a suferinței/ Ca răstignirea celor vii,/ Când ești copil să-ngropi părinți,/ Când ești bătrân să-ngropi copii!”.

Spirit meditativ, cu reflecții grave asupra condiției umane, Alexandru Cărbune apelează deseori la Mântuitor „să-i lumineze versul” (de aici și conotațiile sale biblice), chiar dacă, zice el, purtăm mereu cu noi „piroanele ascunse-n buzunar”. Speranța lui sunt nepoții, copiii, cu

inocența și candoarea lor nedezmințite, avertizându-ne să nu le întrerupem jocul, deoarece vom „ucide” de fiecare dată „o primăvară”. Menirea poetului este de a „Aduce la orice furtună/ Un curcubeu de vreme bună”. În felul acesta, el trece printr-o decantare a trăirilor sale interioare, nu o dată amenințate de necruțătoarea, nerăbdătoare și neiertătoare Doamna cu Coasa. Scrisul a devenit pentru el un fel de exorcizare a durerii, a tristeții.

Icu CRĂCIUN

Reper**Iustin Ilieșiu - poetul „sângerărilor ardeleni”**

Poet, gazetar, folclorist, traducător și dascăl îndrăgît al vremurilor trecute, Iustin Ilieșiu născut în anul 1900 în comuna Maieru, este intelectualul care a împărțit soarta refugiaților năsăudeni din timpul Dictatului de la Viena. După ce a fost redactorul mai multor publicații, precum „Glasul libertății”, „Voința”, „Biruința”, „Națiunea Română”, „Ardealul”, „Cele trei Crișuri” și s-a afirmat pe plan literar, în anul 1940 este silit să plece la București, unde își va petrece tot restul vieții, ca „luptător cu condeiu, fapta și cuvântul scris împotriva ocupației horthyste”. În numele durerii sutelor de mii de ardeleni expulzați, scoate două plachete de poezii intitulate „Lângă hotar” (1943) și „Sângerări ardeleni” (1944). Ultima dintre acestea exprimă de la un capăt la altul jalea Transilvaniei de Nord, înrobite de regimul maghiar. Sunt poezii prin care vibrează dorul de casă a unui pribeag, evocă plaiul transilvan aflat sub „stea fatală”, conturează portrete emblematic, precum

mama, dascălița, clopotarul, morarul, sau cioplitorul de cruce. Urmând linia poetică a lui Octavian Goga, St. O. Iosif și Aron Cotruș, Iustin Ilieșiu scrie o poezie a afirmării valorilor transilvane, așa cum rezultă din această imprecizie: „Vouă ce v-a dat Ardealul/ Ce vă leagă de Ardeal?/ Nouă: Sarmizegetuza/ Cu viteazul Decebal/ Maramureșul pe Dragoș/ Falnic descălecător,/ Și Sălajul pe Bărnuțiu, Meșterul cuvântător./ Vouă ce v-a dat Ardealul?/ Nouă? Luptători vestiți: Someșul cu Gheorghe Doja, / Blajul cu mitropolii. // Noi ne închinăm lui Iancu / Și strămoșilor eroi. / Petru, Maior, Șincai, Micu au aprins credințe noi. // Vouă ce v-a dat Ardealul? / Cei străini, cum vin se duc... / Noi avem pe Mureșianu, / Iosif, Goga și Coșbuc. // Veacurile mărturie / Pot s-o spună

tuturor, / Că trecutul vostru-i sânge, / Jaf, și ură, și omor. // Noi cântăm duioase doine - / Neam de Daci și de Romani, / Și ne-am înfrățit cu munții / De-acum două mii de ani. // Noi n-am rătăcit prin stepe, / Neam sălbatic și ursuz, / Noi venim aici din Roma, / Nu venim din Atelkuz...”. Istoria mustește în aceste versuri, iar adevărul este atât de crud. „Sângerări ardeleni” este opera de maturitate a lui Iustin Ilieșiu și reprezintă „o culme a creației sale, este o adevărată revelație a înstrăinatului refugiat, așa cum reiese din poemul „Satul meu”: „Satul meu din munții Rodnei, cu ghirlânzi de trandafir, / Leagăn al copilăriei cu duioase amintiri, / Cu cerdacuri înflorite, aur sfânt de spice grele, / Cu cântări fermecătoare de zefiri în nopți cu stele, / Cu păduri și câprioare, cu comori ca în povești- / Satul meu din munții Rodnei, ești al meu, și tot

(continuare în pag. 6)

Mircea DAROȘI

Reper

Iustin Ilieșiu - poetul „sângerărilor ardelene”

(continuare din pag. 5)

nu ești!...//...// Satul meu din munții Rodnei, cu grădini - de pomi în floare, / Astăzi nu mai are horă, nu mai are sărbătoare, / Nu mai cântă lăutarii, nu mai are bucurie -, / Satul meu din munții Rodnei a căzut în grea robie... / Stau bătrânii duși pe gânduri și așteaptă să sosească / De pe plaiurile scumpe caldă slovă românească... / În tăcere de amurguri parc-aud mereu, suspine, / Gemete de robi în lanțuri, închisorile sunt pline / De bătrâni ce poartă-n suflet dorul neamului unit, / De țărani cu ochii umezi și cu sufletul cernit... / Satul meu, din munții Rodnei, cu căsuțele curate, / Azi e plin de supărare, nu mai are libertate. / Au plecat flăcăii-n lume, nu mai este primăvară - / Satul meu din munții Rodnei a rămas în altă țară... / Doliu se coboară-n inimi, jale multă și venin, / Căci duhovnicii credinței au fost duși la Seghedin. / Stau bisericile-nchise, turma-i fără de păstori, / Clopotele nu mai cântă, nu mai sunt în straturi flori, / Trec jandarmii și husarii cu dispreț în ochi și silă, / Țara geme sfâșiată, iar dușmanul n-are milă... / Satul meu din munții Rodnei nu mai plânge-nstrăinat / Ale fiilor tăi

inimi pline de nădejde bat. / În curând schimbavom jalea în eroică pornire, / Să-ți aducem libertate, și viață, și unire! / Stau viteji cu arma-n mână, cu privirile spre tine - / Cine va opri dreptatea și avântul nostru, cine? / În curând, pornivom lupta, sună goarna de plecare, / Steagul biruinței noastre, parcă-l/ văd lucind în zare..." Versul evocator al lui Iustin Ilieșiu recompune imaginea satului natal cu tablourile sale rustice, fără a fi idilice, întrucât sunt animate de un dramatism interior. Aici e plâns și cântec de durere, răbufnire și revoltă și alint al contemplării meleagurilor natale. Claritatea și duiosia versurilor, simplitatea și autenticitatea lor ne duce cu gândul la rugăciunea de fiecare zi, dar se adresează și sufletului avid de lumina primordială a satului ardelean. Nostalgia se împletește cu spiritul de revoltă și reiese din poemele „Credință”, „Doină”, „Răvaș din Ardeal”, „Cioplitorul de Cruci”, „Nădejde” și altele. Poezia „Scrisoare” confirmă frumusețea gândurilor sale : „Ție, mamă-ți scriu aceste șire, / Să te-ntreb, din nou, de sănătate - / N-auzi noaptea, stând de

veghe tristă, / Dorul meu la geamu-nchis cum bate? // Rătăcesc îngândurat și singur / Și alerg, precum aleargă vântul, / Dar cu fiecare zi de luptă / Mai aprins îmi arde-n ochi Ardealul, // Țara mea e dincolo de zare, / Unde numai gândul mai pătrunde... / Am avut în sat o casă albă - / unde-i satul meu și casa, unde?... //...// Noaptea, când tăcerea mă adoarme, / Picurând surâsuri reci din gene, / Vin ciobanii visurilor mele / Să-mi șoptească doine ardelene. //...// Ție, mamă-ți scriu acum scrisoare, / Căci ești ostenită și bătrână. / Tu mi-ai răsădit în suflet cântec, / M-ai purtat, când eram mic, de mână. / Te zăresc cum treci pe-o cărăruie, / Lângă-un cimitir cu cruci de piatră, / Sau îmi cauți urmele în vreme, / Stând cu ochii umezi lângă vatră. //...// Sunt sătul de-atâta pribegie, / Nu mai plânge, mamă, supărată. / E aproape ziua revederii, / Voi veni, și eu, acasă-odată..."

Iustin Ilieșiu a publicat 32 de volume (poezii, folclor, traduceri), din care 10 cărți de poezie, adevărate „daruri poetice”, dar în anii totalitarismului poetul „sângerărilor ardelene” a fost pe nedrept marginalizat, iar pentru generațiile tinere este aproape necunoscut. Un act reparatoriu l-a făcut în anul 2006 profesorul Sever Ursa, la care ar trebui adăugate și altele, pentru a-l așeza în istoria literaturii române pe un loc de cinste.

Mircea DAROȘI

Proză scurtă

Zi de septembrie

Boii mănâncă liniștiți porția de uruială din covata mare, scobită dintr-un trunchi gros de paltin, așezată într-o parte a curții, lângă o stivă de lemne tăiate și crăpate pentru sobă. Patrupedele sunt foarte mari, de circa o tonă fiecare, musculoși, cu spatele lat, picioarele groase, copitele zdravene, coarnele lungi, ascuțite și răsucite și cu părul sclipind a sănătate sub razele soarelui matinal. Se împing ușor unul pe altul pentru a ajunge cât mai bine la mâncarea gustoasă, însă această îmbrâncire e mai mult prietenească, întrucât uruiala, ca de fiecare dată, e destulă. Unul e brun, cu o linie albă pe spinare și pe coadă, iar celălalt e gălbui și cu o dungă alburie pe frunte și pe bot. Primul, pe nume Rusan, are cincisprezece ani, iar al doilea, Duman, e mai tânăr cu opt ani. Apare în peisaj și cel care i-a botezat astfel, stăpânul animalelor. E un bătrân scund și slab, de optzeci de ani, cu părul alb ca neaua, dar vigoarea nu pare să-l fi părăsit. Moșul se strecoară între boii uriași, nemaivăzându-se de umerii lor înalți, îi scarpină pe spate, după care îi împinge ușor în lături și, vorbindu-le cu glas domol și dragăstos, îi ridică fiecare, pe rând, picioarele pentru a le cerceta potcoavele. Văzând că animalele au terminat de mâncat, merge la cișmeaua de lângă fântâna veche și nefolosită de mult timp și dă drumul apei în jghebul mare din beton. Sunetul acesteia stârnete atenția boilor, care vin agale să se adape. Omul se uită la ei cu drag, apoi ia o țesală și le descâlcește firele lungi din vârful cozii. Zăgan, câinele mare și tânăr al bătrânului, simțind că vine cineva pe uliță, latră de două ori, dar se liniștește numaidecât și se apropie gudurându-se de poartă. Un bărbat nu prea înalt, dar bine făcut, intră pe portiță, mângâie timp de câteva clipe câinele bucurat peste măsură, după care se apropie de bătrân, îl cuprinde pe după cap și-i strânge mâna.

-Neața, tată! Cum ai mas?

-Neața, Vasile! Tare bine, ca un băiet. Dar tu?

-Pe apucate. După cum văd, ești pregătit de mers la deal.

-Pregătit dară. Mintenaș înjug boii la car și o iau încet. Până pe la șapte seara îs ajuns înapoi acasă, dacă-mi ajută Dumnezeu.

- Dar de ce nu poți răbda până mâine, când pot veni cu dumneata? Îi musai să aduci fix astăzi fân tocmai din Muncel? De ce nu mergi azi în Vărăriște ori în Frăsiniș?

- Mă, dragul tatei! M-am tot uitat de câteva zile la domnucă aia tare faină de la televizor, care ne spune cum va fi vremea, mă uit cu drag la ea, mă-ta zice că-s bolund, dar cum să nu-ți fie dragă când o vezi așa de tânără și frumoasă?! Unde mai pui că nimerește și vremea! Stai, că nu asta am vrut să-ți spun. No, și zice dumneaei că de mâine vin ploii timp de-o săptămână. Azi e fain și cald. Asta ar fi ultima cărare de fân de adus din Muncel. După aia, toată toamna pot aduce din apropiere și dacă mai dă câte o ploită. Din Muncel și până acasă e drum lung, de mă prinde ploaia mă pot beteji. Pe lângă asta, tu lucră la pădure acolo aproape. Urc pe drumul dinspre apus ca să trec prin cantonul unde ești tu cu echipa ta și te strig să vii să-mi ajuți un ceas. Poți?

- Ba bine că nu, și-am zis că pot și că vin. Dar dumneata când o să înțelegi că trebuie să te molcomești?! Ai optzeci de ani...

- Și tu ai șizeci. Care-i treaba?

- Ești singurul din satul nostru care mai are boi. Toți căraușii au trecut la cai. Asta nu ar fi o problemă, dar ești bătrân. E vremea să pui pușca în cui. De ce nu-ți dai boii? Doar știi că îți pot aduce eu tot fânul și lemnele de care ai nevoie, îți ar pământul, te ajut cu orice.

- Auzi, tu de ce nu-ți dai caii? Doar ai tractor și tu, și nepotul Vasiliță. Dacă stau să cuget bine, mai multă treabă fac boii mei decât caii tăi.

Bărbatul mai tânăr rămâne, preț de câteva clipe, uimit de agerimea tatălui său, după care zâmbește larg și răspunde înțelegător:

- Pentru că mi-s dragi, de aia nu-i dau.

Bătrânul surâde la rândul său și-i spune:

- No, ai văzut? Cât pot încă umbla și lucra, nu mă las de boi. Aștia sunt ultima mea pereche, oricum. Facem cum și cât putem. Ne mai ajuți tu, ne mai ajută soră-ta, Nastacuța, noi v-am ajutat toată viața și vă mai ajutam după puterile noastre de acum și iaca așa.

O femeie bătrână iese în pridvorul casei, cu mâinile în șolduri, la început încruntată, mai apoi zâmbitoare și salută cu voce tare:

-Neața, mândrul mamei!

-Neața, mamă! Ce faci? Ești bine?

- Cu treburi prin casă. Îs sănătoasă-alună, n-am a mă plânge. La anii mei... Îți dai seama. Doar aripi îmi mai trebuie. Nu-ți mai bate capul cu tată-tău. În șizecișidou de ani de când suntem laolaltă, numai cum a vrut el a făcut. Om mai căpos ca el n-am văzut. Și cu Rusan te poți înțelege mai bine.

Râd toți trei zgomotos, iar bătrânul îl cuprinde pe feciorul său pe după spate și îi spune voios:

- No, du-te liniștit la lucru, Vasile, și te strig eu când trec prin dreptul tău.

- Bine, tată. Să ai grijă. Ne vedem la deal.

Feciorul moșneagului merge la boi și îi scarpină pe cap, mai mângâie o dată dulăul sur și se îndepărtează grăbit. Bătrânul ia boii și îi duce la car, le pune jugul pe care-l prinde de oiște. Apoi, își aduce din șură două furci, un topor cu coadă nouă, albicioasă, o trăistuță cu un ciocan, un fierăstrău mic și alte unelte de folos pe care experiența l-a învățat să le aibă cu el la drumuri mai lungi, o salopetă de ploaie și traista cu merinde pregătită de nevestă. După ce se încredințează că are tot ce-i trebuie, deschide poarta, scoate carul cu boi în drum, îl strigă pe Zăgan, care se arată nerăbdător să plece la plimbare, intră în pridvor și o cheamă pe nevestă.

-Mă, Valerie, eu mă duc. Ne vedem mai încolo. Voie bună!

- Bine, Simioane. Bagă de seamă să nu pățești ceva! Doamne ajută!

Moșul stă adus de spate pe scândura așezată între loitre, salută când se întâlnește cu cineva, privește în stânga și în dreapta, inspectează fânețele și arăturile mărginașe drumului sau de pe dealuri, dă din cap și se încruntă când vede câte un loc nelucrat și lăsat în paragină și se uită din când în când după câinele său, chemându-l atunci când acesta, copleșit

(continuare în pag. 7)

Lucian Claudiu GRAPINI

Proză scurtă*Zi de septembrie*

(continuare din pag. 6)

de mirosurile noi, zăbovește prea mult. Boii merg alene, nepăsători la lumea din jur. După o vreme, bătrânul, ajuns în satul aparținător comunei sale, întâlnește un om care duce un sac de făină în spate.

– Neața, Savire! Dar cum de cari sacul în spinare?

– Neața, bade Simion! Iaca, am cumpărat de la magazin sacul ăsta cu făină pentru porci și nu am mai scos calul pentru atâta lucru. Dacă tot te-am întâlnit, nu mă iei până acasă?

– Cum să nu?! Pune-l în car și hai lângă mine. Să știi că boulenii mei nu merg mai iute ca tine, dar măcar nu ai de dus greutatea în spate.

Omul râde, își pune cu grijă sacul în car și se așază pe scândură lângă bătrân.

– Dar unde te-ai pornit, bade? Să nu-mi spui că mergi în Muncel.

– Ba fix acolo mă duc. Mai am de adus o cărare de fân și am terminat cu locul ăla până la anul. De mâine vin ploile. Așa că ar fi păcat de ziua asta călduroasă de septembrie să o irosc.

– Că bine zici, însă trebuie să ai și grijă de dumneata, la etatea avută... Vasile nu-i tot pe acolo cu lucrul?

– Ba da. M-am înțeles cu el, își rupe un ceas din butin să mă ajute la încărcat. În rest, mă descurc eu.

Ajuns în dreptul casei sale, drumețul se dă jos, își ia sacul, îi mulțumește bătrânului și îi mai adresează o avertizare:

– Bagă de seamă, bade Simion! Am auzit că pe lângă Muncel s-a agestuit un urs mare de tot și tare becisnic. Cică le dă mult de furcă celor de la stâne.

– Ha, ha, râde subțire bătrânul. Să văd eu ursul ăla care se leagă de mine. Dacă dezleg boii ăștia de la car, șperlă îl fac. Or fi ei blânzi și ascultători, dar pe dihăni au mare boală. Oricum, mulțam că mi-ai spus! Să auzim de bine!

Încet-încet, moșul și cu atelajul său, urmați îndeaproape de câinele credincios, ies de pe drumul asfaltat și intră pe unul din pământ bătătorit, apoi, după un timp, urcă pe drumul forestier ce duce spre Muncel. Când trec prin parchetul forestier, bătrânul își cheamă feciorul să-l ajute. Acesta își lasă lucrul și i se alătură, mergând amândoi pe jos, cu dulăul între ei, înaintea boilor. Ajunși la destinație, bătrânul le dă drumul boilor pe pajiște, care, după ce se adapă dintr-o baltă de la liziera pădurii, se dau la păscut. Zăgan, mânat de mirosurile noi și de tinerete, aleargă și adulmecă neîncetat, când prin pădurea deasă de molizi, când pe largimea muntelui. Vremea e caldă, aproape vărată, iar frunzele fagilor sunt încă verzi, neschimbate de atingerea toamnei. Bărbații se lasă în

cămașă și se apucă de încărcat ultima claie rămasă pe fâneața lor.

– Unde ți-e clopul, tată?

– Mi l-am pierdut, mă, Vasile, dă-l în posnă.

Era zăpușeală prin pădure și nu l-am suportat pe cap, așa că l-am pus într-o răcoanță. O fi căzut pe drum, pe undeva.

– Mă duc să ți-l aduc pe al meu. Soarele ăsta nu ți-e bun dumitale.

– Nu mai merge nicăieri. Mintenaș isprăvim și mă bag iar prin pădure. N-oi păși nimic, vezi-ți de treabă. Leacurile de tensiune mi le-am luat.

E trecut cu un ceas de amiază. Soarele puternic își face simțită prezența din plin. După ce termină de încărcat fânul în car, bărbații, cu frunțile scaldate de sudoare, adună podina, parul și proptelele rămase de la claie, le duc și le sprijină de crengile mai joase ale unui fag mare din marginea pădurii, mai schimbă câteva vorbe și își strâng mâinile. Cel mai tânăr se întoarce la munca sa, în vreme ce moșneagul prinde boii la car și își cheamă câinele, care iese bucuros din lizieră și, din câteva salturi, ajunge lângă stăpânul său. Moșul se duce în față, pe partea dreaptă, pune mâna stângă pe restul lui Rusan și pornește la vale spre marginea dinspre răsărit a pădurii, unde intră pe celălalt drum forestier care-l duce acasă. Coborând ei fără grabă, ajung într-o poieniță, o fâneață mică și îngustă, cu o claie răzleață aflată în mijlocul ei. Vântul le bate din față. Boii se opresc. Duman adulmecă aerul atent și mugește surd, privind țintă spre latura stângă a pădurii. Zăgan, rămas mai în urmă, vine lângă stăpânul său și mârâie amenințător. Bătrânul mijește ochii și caută iscoditor în direcția cu pricina. La vreo sută și ceva de metri, un urs mare, trupeș, cu un colier auriu ce-i acoperă umerii lași, paște iarbă cu spatele la ei, nesimțindu-le mirosul. Rusan începe să boncăluiească adânc, urmat numaidecât de Duman. Ursul îi aude, se întoarce dintr-odată și, surprins de prezența lor, se ridică în două picioare preț de câteva clipe, ca și cum ar vrea să-i vadă mai bine, după care se lasă în patru labe și se uită fix spre vite și spre stăpânul lor. Acesta din urmă zice răspicat: „Hai numai încoace și vezi tu!” Apoi, acompaniat de boncălul nervos al boilor și de lătratul gros al câinelui, strigă cât îl țin puterile „Huo, meri, mă!” Ursul face câțiva pași îndărăt, îi mai privește lung câteva clipe și, în cele din urmă, se face nevăzut în pădure. Crengile uscate căzute la pământ se aud trosnind sub greutatea sălbăticiunii, după care liniștea se lasă peste poiană. Bătrânul își îndeamnă boii la pas și își continuă drumul.

Carul cu boi înaintează agale pe drumul asfaltat, se apropie tot mai mult de casă, fiind trecut deja de satul aparținător. Soarele e încă pe cer, dar nu poate fi văzut căci drumul e străjuit de versanți

împăduriți. Ajuns în dreptul unui izvor cu jgheab, bătrânul oprește atelajul și își lasă animalele să-și astâmpere setea. Bea și el apă cu o cană agățată într-un molid și se urcă înapoi în car. Își simte fața caldă, arsă de soare și i se pare că îl ia cu greață. Se lasă pe spate în fân, gândind că-și va reveni în fire după ce trec clipele de răgaz lăsate boilor ca să-și tragă suflul. Trece ceva vreme. Boii așteaptă comanda stăpânului, însă aceasta nu vine. Zăgan se învârtă în jurul carului scheunând, după care se ridică în două picioare, sprijinindu-se cu labele din față de fân, și latră agitat, așteptând un răspuns din partea moșneagului. Boii simt și ei că ceva nu e bine și încep să mugească în surdină. Din susul văii apare un camion pentru transportul muncitorilor forestieri. Acesta frânează ușor și trage pe dreapta, în spatele carului. Șoferul, un bărbat tânăr, înalt și chipeș, coboară din cabină și se apropie de izvor cu o sticlă pentru a o umple cu apă proaspătă. Rusan, auzind pașii omului, mugește tare și răsunător. Câinele, cu privirea întoarsă spre tânăr, se scheaună și mai abitir. Bărbatul, înțelegând semnalele animalelor, i se adresează moșneagului și, văzând că acesta nu răspunde, fuge în spatele camionului, deschide ușa și exclamă precipitat: „Nea Vasile, hai degrabă jos că nu-i bine cu badea Simion”. Feciorul bătrânului sare jos din camion, aleargă, se urcă grabnic în car și-l strigă tare pe tatăl său, scuturându-l de umeri. După câteva minute de hărmălaie și disperare, moșul deschide încet ochii, se ridică în capul oaselor și se uită nedumerit la băiatul său, căruia lacrimile îi brăzdau obrazul.

– No, care-i baiu', dragul tatei?

– Cum care-i baiu', tată?! Am crezut c-ai murit. Nu te-am auzit suflând și m-a cuprins spaima. M-am apucat să urlu și să te scutur.

– Mi s-a făcut rău venind pe drum. Am bătut o țără de apă și am zis să stau oleacă întins, că o să-mi treacă. Bag seama că m-a luat cu leșin. Cred că de la soare mi se trage, cum mi-am pierdut clopul.

– Ți l-am găsit eu lângă Pârăul Cerbului, e în mașină. Cum te simți acum, mai bine?

– Mai, mai. Mi-am revenit. Hai să ne ducem, că se face noapte până ajungem și gătam de descărcat fânul.

Feciorul bătrânului îi spune șoferului că totul e în regulă și îi face semn să se ducă. După ce camionul se urnește și-și vede de drum, cei doi, tatăl și fiul, se așază unul lângă altul pe fân și îndeamnă boii la mers.

– Să știi c-ai avut dreptate, la etatea mea, fără clop pe cap, nu-i de lucrat în soare. De altfel, de-amu încolo, ori cu clop, ori fără...

Lucian Claudiu GRAPINI

Amintiri**CAFEAUA DE... DEBUT**

Încă am senzația uneori că aud vocea mamei, prin telefon:

„Ce faci? Hai că te-astept cu o cafea!”

În perioada respectivă, mă chema foarte des la cafea, sau ceai, sau compot, sau sirop... Deoarece îmi publicase tata primul volum de versuri și oricine mergea în vizită la ei... dorea, nu dorea... (doream, nu doream...) TREBUIA să mă cunoască. De data aceasta era vorba de un prieten scriitor de pe lângă Cluj, al tatei.

–Și? Ce-ai mai făcut? Îl întrebă pe tata.

–Destule... printre altele, i-am publicat primul volum! Spuse tata, privindu-mă foarte mândru.

Am zâmbit și eu

pregătindu-mă să mulțumesc pentru felicitările aferente, convinsă fiind că voi impresiona plăcut cu "marea" mea realizare. N-am apucat să sorb o gură de cafea din ceașcă, pentru că în timp ce

suflam ușor să nu mă frig (nu că nu m-aș mai fi fript...), aud:

–Și ce faci cu ea?

În momentul acela, m-am străduit să nu râd, vârandu-mi efectiv buzele în cafeaua fierbinte, nepăsându-mi desigur de faptul că mă voi frige amarnic. M-am ars corespunzător însă m-aș fi ars și mai rău dacă-i răspundeam fix ce ați fi răspuns și dumneavoastră (probabil), la această genială întrebare! M-a ajutat mult acea cafea! De aceea îmi amintesc încă gustul ei. (Și temperatura...). Și-mi amintesc privirea tatălui meu, în momentul în care aștepta de la mine un răspuns. N-am văzut atâta panică în ochii lui, de foarte mulți ani. Parcă-i auzeam gândurile: „Nu spune vreo tâmpenie!”

–Păi... după ce mă obișnuiesc cu ideea, poate o dăruiesc prietenilor, dar na... e poezie... nu știu cine are răbdare să citească prostioare lirice.

–O să-i facem o lansare frumoasă și o s-o trimit la niște reviste, la niște critici... încercă tata, să "dreagă" răspunsul meu. Acum zâmbesc, în clipele acestea în care această amintire se așterne pe hârtie. Dar în momentul acela... cum să spun... simțeam cum trece prin mine privirea tatei. Iar mama, draga de ea, părea și ea amuzată, știind ce gândeam când am auzit întrebarea.

–Vreți un pahar cu apă cu sirop? Am făcut sirop de căpșuni! Foarte bun! Spuse mama, cu atâta drag, încât în tonul vocii sale, părea a se fi adunat tot siropul de căpșuni din beciul nostru!

–Da? Sigur!

S-a ridicat repede foarte bucuroasă și în treacăt mă prinse de mână și-mi șopti zâmbind:

(continuare în pag. 8)

Laura C. MUNTEANU

Amintiri

CAFEAUA DE... DEBUT

(continuare din pag. 7)

„Toată ești tat-to!”

Și-am mai luat repede o gură de cafea. Nu mai era chiar atât de fierbinte ca... prima, dar tot frigea puțin. Însă nu puteam altfel să-mi stăpânesc râsul, văzându-l pe tata cum încearcă să mă "salveze", și cât o amuză acest fapt, pe mama. Acest „toată ești tat-o” l-am auzit de-a lungul vieții (până la cei 48 de ani pe care i-am împlinit azi), pe foarte multe tonalități din gura mamei! (Unele... mai înalte-așa...).

Dar ce n-aș da acum să mai aud asta... măcar o singură dată! Pe orice tonalitate! Și să-l aud pe tata... indiferent ce ar avea să-mi spună! Am înțeles atât de multe, acum! Sunt atât de recunoscătoare pentru acea invitație la cafea din partea mamei! Nu voi uita niciodată acele momente... atât... de simple... în care NOI eram atât de... noi. Nu știu ce iubesc acum mai mult: să scriu versuri sau... amintirile rămase (definitiv, sper) în sufletul acesta nătâng, al meu. Trebuie să scriu despre asta. Pentru unele lucruri se scriu mai ușor decât se spun. În aceste momente în care încerc cumva să-mi

salvez amintirile, înțeleg cel mai bine cuvintele părintelui curentului filozofic al deconstrucției, Jacques Derrida: "Ceea ce nu se poate spune, nu trebuie mai presus de toate, să fie redus la tăcere, ci trebuie scris". Întrebarea aceea, care m-a luat prin surprindere în aceeași măsură în care m-a amuzat, mi-a revenit în minte, după fiecare volum de versuri publicat. Și aproape întotdeauna când s-a întâmplat asta, mi-am făcut câte o cafea pe care am băut-o fierbinte. Foarte fierbinte. Privind spre cer și zâmbind.

Laura C. MUNTEANU

Satiră și umor

Epigrame

Constatare

Viața pare-atât de bună,
Iar moartea-atât de-nfricoșată,
Fiindcă prima-i o minciună
Și-a doua e adevărată.

Agrară

Bând vârtos, după amiază,
Cu diverși consumatori,
El devine seara varză
Și ea vânăta, în zori.

Unei mirese cochete

O-ntrebare mă apasă
Ca pe orișice bărbat:
Ca să-i fie lui mireasă,
Cât i-a dat?

Zece euro c-o sută,
Vecina c-o parașută.
Portarul cu un boem,
Nevasa cu alt harem.

Echilibru

Ea tare soțul și-l iubește
Și-original și-l protejează:
Când e nervos, îl liniștește,
Iar când e calm, îl enervează.

La un minister anume

Dacă vrei o aprobare,
Lucrurile sunt știute:
Se aprobă doar dosare
Ce au filele cu/sute.

Epitaf

(pe mormântul unui fost șef)

Și când va fi să-mi ducă vântul
Spre nori, aceeași anatemă,
Să-mi sărutați, pe rând, mormântul
Să-nlăturăm orice dilemă.

Recunoaștere tacită

Tânăra, la măritiș,
Îl alintă Pușor.
El acceptă, pe-ocoliș,
Că e unul migrator.

Unui coleg profund agramat

Devreme se încoarde
Și soarbe din cafeauă
Să poată da acorde
La lemn și cheresteauă.

La o ședință

Ea stă în fața mea și scrie,
Eu o privesc atent, discret.
I-aș da făptura-mi, în secret,
S-o pună-n coala-i de hârtie.

Unui coleg bețiv

Priviți, colegul meu distins,
Cu părul mic și burta mare,
De cât a tot băut și lins
De-abia se ține pe picioare.

Realități contemporane

Trăind mocirla ca pe-o baltă,
În lumea plină de străini,
Un gând în mintea mea tresaltă:
Fiindcă sunt tot mai puțini,
Cei buni încap toți laolaltă?

Rezolvare

Ca să scap de la înec
Ziua, la piscină,
Am tot înghițit în sec
Lângă o vecină.

Calcul

La Veneția o bere
Costă nouă euro:
Când o cumperi plătești șapte,
Când o dai afară, doi.

Constatare

În Antalya, la turci,
Dacă bei prea mult încurci:
Soarele cu Luna plină,
Amanta cu o cadână.

Genetica azi

Dintr-o mamă demodată
Și un tată machiat,
A ieșit o combinată:
El fetiță, ea băiat.

Grigore AVRAM

De-ale lui Ilie

Căsuța din vis

Visul din căsuță. Peisajul de sub sticla cerului era înrămat cu crenguțe de mesteacăn cu clenciuri vopsite cu var și cărbune și-n care pe măsură ce scriam cu fosforul din flacăra creionului tabloul pictat cu cerneală simpatică se dez-văluia, se dezvălura; pe un deal era o casă, unde locuia domnul Nimeni cu o mască din cărmăoajă de nuc, pe care l-am întrebat dacă camera e de vânzare, mi-a răspuns că nu are preț, adică-i neprețuită. Căsuța avea târnaț din nuiele de alun împletite între stâlpi de salcie plângătoare, șlefuiți, lăcuți de ploile lacrimilor și adierile bucuriilor ce-au trecut peste acest pământ, acoperiș auriu de paie între-țesute cu pene de lăstuni cuibăritori sub streășina de nintă creață, ferestre împrumutate de la Șura albastră cu

voia, învoiala Mariei de la Breb. Desenam flori de leac: sulfina, salvie, rostopască, crețișoară, cicoare, dar toate se topeau sub sugativa pereților de cretă. Așa, aha...era să uit! Pe hornul din cuburi de țucăr brun tivit cu morcov în grădină. Jur împrejur erau țoluri de verdeață picurată cu margarete ochioase și petale galbene de piedica-vântului. Mai întreb, mai o dată prețul ca să văd ce-i dincolo de coastă, căci se auzea un șopot, un ropot, un foșnet de talaz, poate se vălurea Marea cea Vastă! Peste nesărata noastră viață!

(23.08.'24)

Tablou cu o ceașcă de cafea

Instructaj la cafea. Aici pe raftul de sus e borcanul cu cafea, alături cutiuța cu zahăr brun.

Aici răsuțești butonul din mijloc al aragazului ca și cum i-ai suci unui cărn nasul. Măsori două cani de apă și le pui la fiert în ibricul roșu. Adugi patru lingurițe cu vârf, de cafea. Poți să pui puțin praf de nes pentru caimac. Pentru mine, trei lingurițe de țucăr, pentru tine, tu ești dulce de felul tău, adaug o linguriță de lapte. Torni ușor în cana albastră apoi amesteci delicat cu lingurița de porțelan până se-nvârtelesc norișori aromați de spumă închipuind stele, inimioare, chipuri surzătoare...Mă trezesc dimineața cu ochii lipiți. Seara, tu stai pe scăunel, sub reflectorul lunii, cu cartea pe genunchi cu privirea întinsă spre nuștiuce. Ochii mei nu se pot dezlipi de Tine.

(20.08.'24)

Ilie HOZA

Redactor-șef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Viluț Cărbune, Ilie Hoza, Macavei Al. Macavei, Iacob Naroș, Mircea Prahase, Alexandru Rațiu, dr. Lazăr Ureche, Liviu Ursa, Viorel-Daniel Partene.

Acest număr apare cu sprijinul financiar al Primăriei Maieru.

Correspondenți externi: Damaschin Pop Buia (Germania), Alex Pop (SUA)

Precizare: Responsabilitatea materialelor publicate aparține în exclusivitate autorilor.

Adresa redacției: Muzeul Cuibul visurilor Maieru, județul BISTRIȚA-NĂSĂUD

Machetare și tehnoredactare computerizată: Viorel-Daniel Partene

E-mail: icu_craciun@yahoo.com

Tipar: REVOX INTERNATIONAL PROD SRL, Bistrița,

Str. Gen. Grigore Bălan, nr. 25, tel: 0263 231 341

ISSN 1224 - 643